

Aan de leden van de raad

Raamsdonksveer, 11 februari 2025

Ons kenmerk : 20250206128247/Directieteam
Onderwerp : Raadsinformatiebrief BDO Benchmark 2025

Geachte leden van de raad,

Al een aantal jaren publiceert BDO aan het begin van een kalenderjaar de zogeheten Benchmark gemeenten. Onlangs is door BDO de benchmark 2025 gepubliceerd. U treft deze als bijlage bij deze raadsinformatiebrief aan. We scoren hier als gemeente een 5. In deze raadsinformatiebrief leest u meer over de resultaten in de benchmark 2025.

Conclusie van de rapportage

Wanneer we naar de resultaten van de benchmark kijken, vallen twee zaken op die relevant zijn voor de ombuigingsaanpak:

- De financiële positie van de gemeente op basis van de financiële kengetallen BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) kan omschreven worden als goed. Op vier van de vijf kengetallen is er sprake van een laag risico en de vijfde, de solvabiliteit, laat een neutraal risico zien.
- Het extra kengetal over de (toekomstige) begrotingssaldi, laat een hoog risico zien. Dit is de directe weerspiegeling van de verwachte begrotingstekorten, zoals we die in de begrotingen 2024 en 2025 hebben gepresenteerd.

Vanwege dit hoog risico scoren we in de benchmark een 5.

Rapportage BDO Benchmark

Al een aantal jaar publiceert BDO aan het begin van een kalenderjaar de zogeheten Benchmark gemeenten waarin de financiële positie van alle gemeenten worden beoordeeld en gerangschikt. Tot 2024 vond de benchmark plaats op basis van de kengetallen solvabiliteit, gecorrigeerde netto schuldquote, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Dit zijn de financiële kengetallen zoals die ook door het BBV worden voorgeschreven. Wij rapporteren zelf ook over deze kengetallen in onze begrotingen en jaarrekeningen, in de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen. Tot 2024 baseerde BDO zijn bevindingen op basis van de laatst vastgestelde jaarrekening.

Bij raadsinformatiebrief van 20 februari 2024 informeerden wij u over de BDO Benchmark gemeenten 2024. In deze raadsinformatiebrief informeerden wij u over de wijziging in de systematiek die BDO met ingang van 2024 heeft doorgevoerd. Naar aanleiding van de verwachte begrotingstekorten vanaf 2026 is er een extra kengetal toegevoegd aan de benchmark. Naast de bekende BBV-kengetallen is er een extra kengetal waarin ook de saldi (voor mutaties reserves) van de vijf begroting na het verslagjaar worden meegenomen. BDO beoogt hiermee ook een toekomstperspectief mee te nemen in de benchmark. Voor de benchmark 2025 maakte BDO daardoor ook gebruik van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024 – 2027.

Uitkomsten van de rapportage

In onderstaande tabel laten we u zien wat de uitkomsten voor Geertruidenberg zouden zijn volgens de oude en nieuwe systematiek, zoals die door BDO is gebruikt.

	Benchmark 2024	Benchmark 2025
Oude systematiek: BBV-kengetallen	8,5 (afgerond 8)	8,7 (afgerond 9)
Nieuwe systematiek: met begrotingssaldi	7,8 (afgerond 8)	4,9 (afgerond 5)

Volgens de oude systematiek was Geertruidenberg op een positie gerangschikt bij de eerste 25 van 113 kleine gemeenten. Met deze uitkomst staat Geertruidenberg op plaats 86.

Financiële positie op basis van BBV-kengetallen

Op basis van de BBV-kengetallen ontstaat een positief beeld over de financiële positie. De financiële kengetallen van het BBV geven aan of er sprake is van een hoog, laag of neutraal risico. Op vier van de vijf kengetallen laten de berekeningen zien dat er sprake is van een laag risico. De solvabiliteit laat een neutraal risico zien. De solvabiliteit is de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen. Deze is op dit moment 30%. Bij een solvabiliteit van 50% is er sprake van een laag risico.

Financiële positie op basis van BBV-kengetallen en (toekomstige) begrotingssaldi

Het extra kengetal over de (toekomstige) begrotingssaldi, laat een hoog risico zien. Dit is de directe weerspiegeling van de verwachte begrotingstekorten, zoals we die in de begroting 2024 hebben gepresenteerd. Als we daar de begroting 2025 naast leggen, dan verwachten we vooralsnog een ongewijzigd beeld in de uitkomsten.

Conform het begrotingsadvies van de VNG maakten wij in onze begroting 2025 – 2028 de oplopende tekorten expliciet zichtbaar in het saldo. Bij de begroting 2025 waren er al wel gedachten over de wijze waarop het tekort kon worden verkleind; neem bijvoorbeeld de verwachte effecten van kostenbesparingen in het sociaal domein. We kozen er voor om alleen de effecten in te rekenen die we ook voldoende concreet konden onderbouwen. Hadden we dat wel gedaan, dan hadden we de volledige ombuigingsambitie in het sociaal domein hebben ingerekend van € 3,7 miljoen in 2028. Dan zou de benchmark 2026 (die verwachten we dus pas in januari 2026) uitkomen op een 6,4 (afgerond een 6). Andere gemeenten namen bijvoorbeeld taakstellende bezuinigingen op voor de jaren 2026 – 2028, waardoor hun begrotingssaldi positiever lijken.

Tot slot

De uitkomst van de BDO benchmark bevestigt de noodzaak om nu ombuigingskeuzes met elkaar te gaan maken. Dit proces is reeds in gang gezet en zal leiden tot voorstellen bij de kadernota en begroting 2026 – 2029. Hoe dit proces er uit ziet, kunt u lezen in de raadsinformatiebrief Ombuigingen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris a.i., de burgemeester,

R. Brekelmans

M. Witte

Bijlagen:

1. BDO Benchmark 2025